
Državni izpitni center

M 2 5 2 4 2 1 2 3

JESENSKI IZPITNI ROK

BIOLOGIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 29. avgust 2025

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1

Naloga	Odgovor
1	♦ A
2	♦ C
3	♦ D
4	♦ B
5	♦ C
6	♦ B
7	♦ A
8	♦ B
9	♦ D
10	♦ A

Naloga	Odgovor
11	♦ B
12	♦ C
13	♦ C
14	♦ B
15	♦ C
16	♦ C
17	♦ B
18	♦ D
19	♦ A
20	♦ B

Naloga	Odgovor
21	♦ A
22	♦ B
23	♦ A
24	♦ C
25	♦ A
26	♦ D
27	♦ A
28	♦ B
29	♦ C
30	♦ B

Naloga	Odgovor
31	♦ D
32	♦ A
33	♦ C
34	♦ C
35	♦ B
36	♦ B
37	♦ B
38	♦ A
39	♦ D
40	♦ A

Za vsak pravičen odgovor 1 točka.

Skupno število točk IP 1: 40

IZPITNA POLA 2**Del A****1. Zgradba in delovanje celice**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	♦ Ime celice: zigota/oplojena jajčna celica ♦ Število kromosomov: 46	
1.2	1	♦ jedro	
1.3	1	♦ Celice, na sliki označene s črkama B in C, nimajo jedra/nimajo organelov.	
1.4	1	♦ celična membrana(plazmalema) in citoskelet	
1.5	1	♦ fagocitoza/endocitoza	
1.6	1	♦ Lizosomi vsebujejo hidrolitične encime, ki omogočijo razgradnjo patogenih bakterij.	
1.7	1	♦ Molekula, ki vstopi v reakcijo: glukoza. ♦ Molekula, ki je končni produkt glikolize: piruvat.	
1.8	1	♦ na ribosomih/na zrnatem ER	
1.9	1	♦ Nastane manj laktata.	
1.10	1	♦ beljakovinski prenašalci	

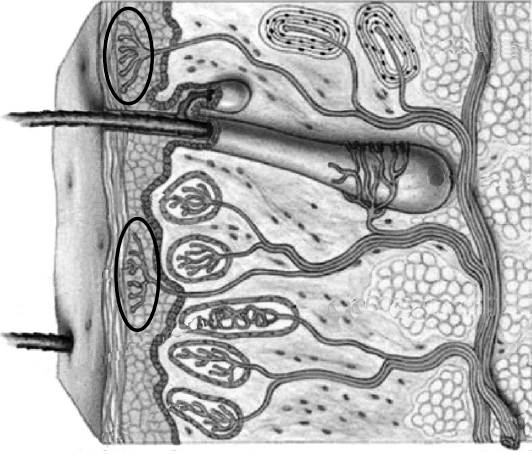
2. Geni in dedovanje

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila									
2.1	1	♦ jedro in mitohondriji										
2.2	1	♦ Bakterije seva R so v procesu transformacije sprejele odseke DNA toplotno uničenih bakterij seva S, ki so povzročili pljučnico.										
2.3	1	♦ 1: organska baza, 2: sladkor deoksiriboza, 3: fosfat/ostanek fosforjeve kisline										
2.4	1	♦										
2.5	1	♦	<table border="1"> <thead> <tr> <th>% gvanina</th> <th>% citozina</th> <th>% adenina</th> <th>% timina</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>17</td> <td>17</td> <td>33</td> <td>33</td> </tr> </tbody> </table>	% gvanina	% citozina	% adenina	% timina	17	17	33	33	
% gvanina	% citozina	% adenina	% timina									
17	17	33	33									
2.6	1	♦ metionin/triptofan										
2.7	1	♦ Zaporedje aminokislin, ki ga kodira nemutirano zaporedje: fenilalanin – glutaminska kislina – glicin. ♦ Zaporedje aminokislin, ki ga kodira mutirano zaporedje: fenilalanin – glutaminska kislina – valin.										
2.8	1	♦ Število kromosomov v ženski spolni celici: 7 ♦ Število kromosomov v moški spolni celici: 7										
2.9	1	♦	<table border="1"> <tbody> <tr> <td></td> <td>X^R</td> <td>Y</td> </tr> <tr> <td>X^r</td> <td>X^R X^r</td> <td>X^r Y</td> </tr> <tr> <td>X^r</td> <td>X^R X^r</td> <td>X^r Y</td> </tr> </tbody> </table>		X ^R	Y	X ^r	X ^R X ^r	X ^r Y	X ^r	X ^R X ^r	X ^r Y
	X ^R	Y										
X ^r	X ^R X ^r	X ^r Y										
X ^r	X ^R X ^r	X ^r Y										
2.10	1	♦ Pričakovani fenotipi: belooki samci, rdečkeoke samice ♦ Izračun: $q^2 = 9/100$ $q = 0,3$ $p = 1 - q = 0,7$ $p^2 = 0,49$ ♦ Število dominantnih homozigotov: $p^2 \times 100 = 49$										

3. Zgradba in delovanje prokariotov, gliv in rastlin

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Celični proces 1: fotosinteza ♦ Celični proces 2: celično dihanje 	Vrstni red celičnih procesov je lahko zamenjan.
3.2	1	♦ aminokisliline in nukleotidi	
3.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Bakterija: življenjski prostor/vir energije ♦ Gostitelj: vir energije/vir encima celulaza/glukozo 	
3.4	1	♦ Botulin toksin onemogoči krčenje trebušne prepone.	
3.5	1	♦ črka: A	
	1	♦ Pojasnilo: Gliva pridobi organske snovi/hrano/glukozo/vir energije/vir ogljika.	
Skupaj	2		
3.6	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Domena, v katero uvrščamo algo: evkarionti. ♦ Domena, v katero uvrščamo cianobakterijo: bakterije. 	
3.7	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Ekološki odnos: pravo sožije/mutualizem ♦ Celični proces: fotosinteza/fiksacija dušika 	
3.8	1	♦ So primarni in sekundarni potrošniki.	
3.9	1	♦ Z večanjem koncentracije CO ₂ v zraku se število listnih rež zmanjšuje./Z manjšanjem koncentracije CO ₂ v zraku se število listnih rež povečuje.	

4. Zgradba in delovanje človeka in živali

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ To so matične/zarodne celice, ki se nenehno delijo in s svojimi delitvami omogočajo obnavljanje povrhnjice. 	
4.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Obarvane celice povrhnjice odmirajo in jih nadomeščajo nove, ki niso obarvane. 	
4.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Sečnina se sintetizira v jetrih. 	
4.4	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Endokrine žleze izločajo svoje produkte v kri. 	
4.5	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaščitna plast z nizko pH-vrednostjo štiti kožo pred naseitvijo/razmnoževanjem škodljivih/patogenih mikroorganizmov./Ohranjanje ravnovesja kožne mikrobiote. 	
4.6	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Povzročitelji pridejo do bezgavk prek: limfnega sistema/limfnih ven in krvnega obtoka. ♦ Vzrok za povečanje bezgavk: povečano število limfocitov/belih krvničk/B in T limfocitov. 	
4.7	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Ime dela čutilne živčne celice: dendriti. 	
4.8	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Dražljaj povzroči odprtje kanalčkov Na^+ in vdor ionov Na^+ v notranjost celice in s tem depolarizacijo membrane. 	
4.9	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Vzdražni prag je jakost dražljaja, ki je potrebna, da na membrani čutilne živčne celice pride do depolarizacije/nastanka akcijskega potenciala. 	
4.10	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Večjo jakost je imel dražljaj 2, ker je v istem času sprožil več akcijskih potencialov/ker je frekvenca akcijskih potencialov pri dražljaju 2 večja. 	

5. Ekologija

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Bobri ohranjajo/povečujejo površino mokrišč. 	
5.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Abiotiski dejavnik: voda/osredje/toplota ♦ Pomen prilagoditve: z majhnimi uhji se je izoblikovala bolj učinkovita hidrodinamična oblika/manjše izgube toplote zaradi manjše površine. 	
5.3	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Vpiv na porazdelitev osebkov: je bolj enakomerna. ♦ Vpiv na gostoto osebkov: je manjša. 	
5.4	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ tekmovanje 	
5.5	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Osebki lahko več energije, pridobljene iz hrane, vložijo v rast v primerjavi z osebkami, ki večji del energije vlagajo v tekmovanje/bojevanje. 	
5.6	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ primarni potrošnik/potrošnik prvega reda 	
5.7	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ plenilstvo 	
5.8	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tujerodne invazivne rastlinske vrste izpodrivajo domače vrste rastlin, s katerimi se prehranjuje bober. 	
5.9	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ plenjenje bobra s strani človeka/konflikti s človekom zaradi objedanja dreves in kulturnih rastlin/povozi živali 	
5.10	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ populacijo 	

Del B

6. Raziskovanje in poskusi

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6.1	1	♦ ekoton	
6.2	1	♦ Rezultati meritev hipoteze ne potrjujejo, saj se z zmanjševanjem površine mejice, zmanjšuje tudi višina vegetacije.	
6.3	2	♦	<p>Kriteriji za ocenjevanje grafa. Merila za ocenjevanje: 1. Pravilno izbrani in označeni odvisna in neodvisna spremenljivka. 2. Pravilno vrisane in označene enote na obeh oseh. 3. Pravilno vrisani stolpci.</p> <p>Pogoj za začetek ocenjevanja sta pravilno izbrani in označeni odvisna in neodvisna spremenljivka. Za 2 točki: Izpolnjena so vsa merila. Za 1 točko: Eno od meril 2, 3, 4 ali 5 ni izpolnjeno.</p>

Raziskovalno območje

6.4	1	♦ pH vzorcev tal
6.5	1	♦ pri mejici 2 in njivo ob mejici 2
6.6	1	♦ Območja: njiva ob mejici 4 ♦ Utemeljitev: Vrednost pH tal na njivi ob mejici 4 se je zvišala.
6.7	1	♦ Raziskovalno območje z najbolj vlažno prstjo: njiva ob mejici 3 ♦ Odstotni delež vode: 42,48
6.8	1	♦ Čas/datum vzorčenja.
6.9	1	♦ Krošnje dreves/grmičevja so zastrali/preprečevali prodiranje padavin v notranjost mejice 1.

7. Raziskovanje in poskusi

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7.1	2	♦	<p>Kriteriji za ocenjevanje grafa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pravilno izbrani in označeni odvisna in neodvisna spremenljivka. Pravilno vrisane in označene enote na obeh oseh. Pravilno vrisane posamezne točke za krivuljo. Pravilno povezane točke na krivulji. <p>Pogoj za začetek ocenjevanja sta pravilno izbrani in označeni odvisna in neodvisna spremenljivka.</p> <p>Za 2 točki: Izpolnjena so vsa merila.</p> <p>Za 1 točko: Eno od meril 2, 3, 4 ni izpolnjeno.</p>
7.2	1	♦ ♦	<p>♦ Odvisna spremenljivka: prostornina O₂</p> <p>♦ Nadzorovana spremenljivka: temperatura 37 °C/količina H₂O₂/količina katalaze</p>
7.3	1	♦	♦ $v = \frac{0,1 \text{ ml}}{10 \text{ s}} = 0,01 \text{ ml/s}$
7.4	1	♦	♦ 1,9 ml
7.5	1	♦	♦ S tlečo trsko, ki zagori.

Izračun je lahko narejen v vsaki točki.

7.6	1	♦ Razlog manjše encimske aktivnosti pri 20 °C: počasnejše gibanje molekul substrata in encima/manjše število trkov encima in substrata	
7.7	1	♦ Vzrok: denaturacija encima	
	1	♦ Razlaga: Oblika aktivnega mesta encima katalaza se je spremenila, zato se katalaza ne more vezati s substratom/vodikovim peroksidom.	
Skupaj	2		
7.8	1	♦ Kisik nastane kot posledica razgradnje H ₂ O ₂ zaradi vpliva toplote.	

Skupno število točk IP 2: 40